

Dossier d'activitats

Recomanada
a partir de 5 anys

**Recomanada per a P5
i Cicle Inicial de Primària**

Distribuïdora de cinema
infantil, tranquil i en català
www.packmagic.cat

El vent entre
les canyes

Index

Sinopsi i fitxa tècnica

1

Què treballem?

2

- Perspectiva de gènere: protagonistes no normatives
- Narracions curtes: curtmetratges com contes
- Introducció a l'ètica: el concepte de llibertat

Abans de veure la pel·lícula

5

Després de veure la pel·lícula

7

Glossari

10

Què hem après?

11

Les activitats que proposa aquest dossier són:

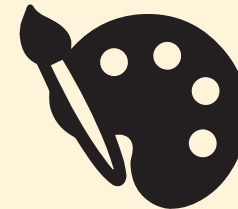
per debatre en grup

per reflexionar

per a fer recerca i investigació

per desenvolupar la creativitat artística

Sinopsi

La divertida nena que vol jugar a cavallers a *Randes i Dragó*, la bonica amistat entre una princesa i una dragona a *La caça del dragó*, les boniques estrelles a *La nena i la nit*, les ganes de ser lliure de l'animaló fantàstic a *La unicorn* i la lluita per l'alliberació de la tirania a *El vent entre les canyes*, conformen un programa de curtmetratges que és un meravellós cant a la llibertat.

Direcció i guió: Anaïs Sorrenino, Arnaud Demuynck, Remi Durin i Nicolas Liguori **Guió:** Rémi Durin, Nicolas Liguori
País: França, Bèlgica i Suïssa **Any:** 2017 **Durada:** 62 minuts

Què treballem?

Perspectiva de gènere: protagonistes no normatives

El vent entre les canyes recull **cinc històries sobre cinc heroïnes** narrades per la Xibeca del cinema, un animaló que ens interpel·la sovint. «**Per què les nenes no poden jugar a cavallers?**» es pregunta la Xibeca, després del curtmetratge *Randes i Dragó*. És una pregunta de fàcil resposta: les nenes haurien de poder jugar al que volguessin, però sovint els contes, les llegendes i les pel·lícules posen només als nois i als homes en el rol de cavallers protagonistes i herois. Aquests curts proposen uns **rols que se surten dels estereotips** i dels rols que tradicionalment s'assignen als personatges femenins, bé siguin encarnats per nens i nenes com per personatges fantàstics o animalons. Així, es replantegen certs tipus d'esquemes narratius que trobem constantment en les històries i que funcionen com a configuradors d'imaginariis.

Narracions curtes: curtmetratges com contes

Els curtmetratges, com els d'El vent entre les canyes, poden ser de molts tipus: de ficció o documentals, del gènere cinematogràfic de la comèdia, tragèdia, terror, fantasia, etc. Tenen el mateix ventall de gèneres que els llargmetratges, però són **de curta durada**, menys de trenta minuts. En aquest cas, són **animacions de trama única i senzilla**, amb pocs personatges i un sol conflicte a resoldre. Una característica habitual també dels contes és que solen aportar algun aprenentatge. I com en alguns contes, **alguns curtmetratges incorporen la figura del narrador**. És el personatge encarregat d'explicar la història, i en aquest cas, les històries van sent introduïdes i comentades per un narrador extradiegètic, la Xibeca del cinema. Té la funció d'establir un **fil narratiu extern a les diferents històries**; presentar la temàtica de cada curtmetratge i extreure algun tipus de conclusió.

Sabies que...?

La mitologia grega, el conjunt de mites i llegendes i relats d'una comunitat, en aquest cas de Grècia, és l'origen de l'aparició de la figura de l'heroïna, tot i que la majoria de personatges femenins prenen un rol secundari en les gestes heroiques o actes heroics. Un exemple d'heroïna mitològica grega és Atalanta.

Introducció a l'ètica: el concepte de llibertat

Els cinc curts d'El vent entre les canyes s'engloben dins d'una temàtica: **la llibertat**. Cada un, però, n'accentua un sentit diferent. De la llibertat en sentit individual fins al sentit col·lectiu d'una comunitat afectada per una tirania, **tots plantegen una reflexió**: les persones, quan ens mirem les unes a les altres, ens autoreconeixem; ens veiem, entenem i sentim de manera semblant. És per això que podem fer un exercici d'abstracció i sortir de nosaltres, **generar empatia amb els i les altres i viure millor, un missatge que reforcen les cinc històries**.

Abans de veure la pel·lícula...

30 minuts

Les heroïnes al cinema

La pel·lícula que veurem té diverses protagonistes femenines. Fer una llista conjuntament de les pel·lícules, contes o històries que coneixem amb protagonistes heroïnes. Com són aquests personatges? Com estan caracteritzats? (vestimenta, aspecte físic, qualitats, valors, maneres d'entendre el món, etc.) Les seves aptituds són diferents dels personatges masculins que coneixeu?

- Dibuixar la que sigui la vostra preferida, que pot ser d'un conte, una pel·lícula o una sèrie de dibuixos animats, i exposar-les a l'aula.

20 minuts

La veu narradora

Fem de narradors i narradores: disposem tots els alumnes en línia. La persona de la punta li diu a la orella que té al costat: «hi havia una vegada...» i afegeix alguna cosa breu. La persona següent ha de repetir el mateix a la següent i afegir-hi alguna cosa més, i així fins al final. Qui estigui a l'altra punta ha de dir en veu alta el que li ha arribat i observem si la història està sencera i intacta.

- Ha sigut complicat recordar tota la informació? Imagineu explicar de memòria tot un conte!
- Us agraden les pel·lícules i els llibres que tenen una veu narradora? Què aporta aquesta veu a la història? Si no queda clar què és aquesta figura, es pot comentar un cop visionada la pel·lícula *El vent entre les canyes*, on el personatge de la Xibeca del cinema realitza aquesta funció.

20 minuts

Música per ser més lliures

En un dels curts que veurem el rei prohibeix la música i deixa a la comunitat òrfena d'aquesta art, fins que un dels personatges s'enfronta a aquesta llei, que considera injusta. La música pot ser un canal d'alliberació, en aquest cas col·lectiva, i que ens aporta felicitat i ens connecta amb emocions profundes.

- ▶ Us imagineu una prohibició com aquesta, com ens afectaria com a societat? Per què és important que existeixi la música, per a vosaltres?
- ▶ Pensar de manera conjunta una llista de reproducció que inclogui diversos estils musicals i gèneres, de diferents països i ritmes, i posar-se a dibuixar i a pintar lliurement el què ens inspire la llista creada. Es tracta de connectar amb les emocions i l'estat d'ànim que generi l'ambient, sense jutjar el resultat ni el que pintin la resta de companys i companyes.

Després de veure la pel·lícula...

15 minuts

La caracterització d'un personatge

Fer una anàlisi breu de les caracteritzacions de la princesa i el seu germà al curtmetratge *La caça del Dragó*. Recordem quins objectes apareixen a l'habitació de la princesa? I al saló del castell? (la princesa té un llibre, un cor, una nina i una corona amb les puntes roses i els germans tenen una espasa, una llança, corones de rei i un mirall). Quines diferències hi veieu? Per què creieu que porten corones diferents?

- La princesa volia jugar amb els seus germans a caçar el drac, però els seus germans no la deixen, fet que la fa frustrar perquè a ella li venia molt de gust. Us heu trobat en alguna situació semblant al pati de l'escola, les nenes, de voler jugar a alguna cosa i que pel fet de ser nenes no us han deixat? Si és el cas, us sembla just? Què heu fet per intentar solucionar-ho? Què en pensen la resta de companys?

1 hora

L'estructura narrativa

Recordem quina era l'estructura narrativa dels curtmetratges de *Randes i Dragó* i *La caça del Dragó* (ens podem valdre de la definició d'estructura narrativa del glossari, al final del dossier). Dividim la classe en tants grups com curtmetratges i a cada grup li donem un paper mural. Cadascun grup haurà de dibuixar una escena que representi el plantejament, el nus i el desenllaç del curtmetratge assignat.

30 minuts

El termòmetre

Dividim la classe en tres zones. La primera zona es dirà: “Hi estic d’acord”; una altra es dirà la zona de “No hi estic d’acord” i la tercera serà la de “No ho tinc clar”.

A continuació, tothom dret i barrejat, es llençaran una sèrie de preguntes. Després de cada pregunta, cadascú s’haurà de posicionar en una de les tres zones assenyalades. Tot seguit es preguntarà als nens i nenes el perquè d’aquella tria.

Preguntes:

- En el curtmetratge de *La unicorn* el rei agafa la unicorn del bosc i la porta al seu castell. Creieu que està bé agafar animals del bosc per portar-los a casa?
- Creieu que està bé agafar animals del bosc si estan ferits (o han caigut d’un niu)? En aquest cas, què hauriem de fer?
- Creieu que la protagonista de *Randes i Dragó* és lliure al començament del curtmetratge, quan està jugant amb les seves dues amigues?
- Creieu que és lliure la mateixa protagonista quan pot disfressar-se de cavaller?
- I les dues amigues, que són lliures, jugant al que juguen?
- Les històries d’aventures les poden protagonitzar tant herois com heroïnes.
- El fill del rei del curtmetratge *El vent entre les canyes* va quedar sord i mut després de la guerra. Ara el preparen per a lluitar perquè, com diu el seu pare «tot futur rei ha de saber batre’s». Creieu que el nen és lliure de fer el que vol?
- Creieu que si hagués sigut una filla, aquest rei l’entrenaria igualment per a la lluita?
- La protagonista de *Randes i Dragó* muda de caràcter per superar una imposició. És valenta la seva decisió?
- Sentir-se lliure és important per a mi, és a dir, prendre les meves pròpies decisions.
- Els germans de la protagonista de *La caça del Dragó* permeten a la seva germana ser lliure.

Sabies que...?

En el cas dels curtmetratges *Randes i Dragó*, *La caça del Drac* i *El vent entre les canyes* es defensa un sentit positiu de llibertat. Es defensa l'autorealització i la llibertat per a controlar i determinar les pròpies accions en funció de la voluntat. Si bé la coacció de la llibertat en el cas d'*El vent entre les canyes* és física, ja que la prohibició del rei es manté a partir de l'exercici de la força física dels guàrdies del país, en el cas de *Randes i Dragó* i *La caça del Drac* allò que impedeix a les protagonistes de ser lliures és una imposició mental o cultural. Les protagonistes no se senten lliures per a poder ser qui volen.

20 minuts

Dibuixar la llibertat

Proposar a l'alumnat de fer un dibuix sobre què significa la llibertat per a cadascú (què permet, què comporta, etc.). Es poden proposar d'inspiració els curtmetratges que hem vist. Penjar-los a l'aula i comentar-los.

Glossari

Veu narradora

És la veu que explica i relata successos, històries o anècdotes.

Intradiegètica: Personatge dins de la història que actua, jutja i té opinions sobre els fets i els personatges que hi apareixen.

Extradiegètica: Persona o narrador extern que es troba (en la majoria dels casos) fora de la història.

La Xibeca del cinema té el paper de veu narradora extradiegètica perquè està fora de les històries, tot i que en fomenta la reflexió amb comentaris. A dins d'alguns curts, alhora, també podem trobar exemples de narracions en primera persona.

Arquetip

Imatges primitives el conjunt de les quals constitueix un fons comú a tota la humanitat i que dona origen als contes, llegendes o mites col·lectius. Els arquetips de la masculinitat i la feminitat són rígids i atribueixen rols de gènere molt marcats, on ells són valents, forts i aventurers i elles, el contrari: dèbils, passives i emocionals.

Els personatges femenins dels curts qüestionen els arquetips de la feminitat, ja que són transgressors al comportar-se diferent del que sol esperar-se d'elles, com la nena que vol ser cavaller del primer curt o la dragona del segon.

Estructura narrativa

La forma que s'adopta majoritàriament al cinema per explicar uns fets es caracteritza per l'evolució lineal dels esdeveniments: s'inicia amb el plantejament d'un conflicte, es desenvolupa i es finalitza. Hi ha tres fases molt ben definides que estructurin aquest tipus de narració:

Plantejament: obertura que introdueix el conflicte principal.

Nus: aprofundiment dels conflictes i el seu desenvolupament.

Desenllaç: confrontació decisiva que porta a la resolució final de totes les situacions produïdes.

La pel·lícula segueix aquesta estructura dins de cada curtmetratge, que funcionen de manera individual però també com a conjunt com una reflexió sobre la llibertat i el trencament dels estereotips de gènere.

Què hem après?

Per avaluar què hem après podem jugar a ser **crítics i crítiques de cine**. Coneixeu aquesta professió? Expliquem que són persones que miren moltíssimes pel·lícules i coneixen molt bé la història del cinema. Es dediquen a valorar cada pel·lícula i a explicar (per escrit, o a la ràdio o a diferents mitjans) la seva interpretació i valoració del film: què té de bo, què li falla, què ens vol dir, etc.

Demaneu als infants que cadascú, aixecant la mà, ens expliqui allò que remarcaria de la pel·lícula i el que considera que ha après. Ho anirem apuntant en un paper o mural, que quedarà penjat a l'aula. Es poden veure més pel·lícules i dedicar un **Racó del cinema** on hi hagi totes aquestes crítiques conjuntes de les pel·lícules que hem vist.

-
- ✓ QUE LES HEROÏNES TAMBÉ EXISTEIXEN I AMPLIEN LA DIVERSITAT A LES PANTALLES, AMPLIANT L'IMAGINARI COL·LECTIU.
 - ✓ TAMBÉ ALS CONTES I A LES HISTÒRIES ÉS POSSIBLE TRENCAR AMB ELS ROLS DE GÈNERE TANT SI ETS NEN COM NENA, ÉS A DIR, AQUELLES NORMES TRADICIONALMENT ASSIGNADES I LIMITADORES.
 - ✓ ÉS IMPORTANT LLUITAR PELS NOSTRES SOMNIS I PER LES CAUSES QUE CREIEM VALUOSES.
 - ✓ PRENDRE CONSCIÈNCIA DEL VALOR DE LA LLIBERTAT, COL·LECTIVA I INDIVIDUAL.

Distribuïdora de cinema
infantil, tranquil i en català
www.packmagic.cat